

Adventní kouzlení

Advent – období čtyř neděl před Vánoce – se pomalu překlápá do své druhé poloviny.

Jak už naznačuje původ slova vycházející z latinského adventus – příchod, je tato doba spojená s křesťanským očekáváním příchodu Spasitele.

Lidové obyčejy praktikované v tomto tajemném období dlouhých nocí a krátkých dní však vycházejí z dávné předkřesťanské víry v moc zimního slunovratu.

Jím totiž vítězilo slunce nad zimou, což byl příslib jara a nové úrody. Právě proto byl původně považován za mezník starého a nového roku. Proto se do těchto dní koncentrovala celá řada kouzelných praktik, pomocí nichž si lidé hádali budoucnost v dalším roce – počasí, zdraví, manžela či úrodu.

Zvláštní věštecký význam byl v lidovém prostředí přisuzován svátku sv. Ondřeje (30. 11.). Ten byl považován za patrona nevěst, proto si v tento čas věštila svou budoucnost hlavně svobodná děvčata – třeba ze snu nebo litím

12.), a to pomocí „barborek“ – třešňových větviček. Věřilo se, že pokud „barborka“ do Vánoc vykvete, dívka, která ji utrhla, se do roka provdá.

K věštění budoucnosti bylo obzvláště vhodné období 12 dní

olova, které doprovázela průpovídkou: „Svatý Ondřeju, olovo leju – dej mi poznati, co mám čekat!“.

Kouzlilo se a mnohde se ještě kouzlí i o dni svaté Barbory (4.

mezi svátkem svaté Lucie a Božím narozením. V těchto dnech se předpovídalo především počasí na následujících 12 měsících. Návod, jak na to, se zachoval v díle Matouše Václavka z roku 1894:

„Tu gazda každého z těch dní načrtne křídou na trám (nebo na dvéře) jizby své kroužek a do něho křížek. Načež pozoruje počasí každé čtvrti dne: mútná (pochmurná) čtvrt dne se v kroužku začará; čtvrt bez mraků zůstane čistou. Tak pozoruje a črtá každého dne. Výsledek pak je obrazem počasí příštího roku.“ (Každý kruh připadl měsíci následujícího roku, čtvrtiny týdnům v měsíci; prázdné pole znamenalo jasno, plné zataženo nebo déšť). Svobodná děvčata zase v těchto dvanácti dnech hádala, za koho se provdají: na 12 lístků napsala jména chlapců, uložila je pod polštář a každé ráno jeden zničila. Čí jméno zůstalo jako poslední, ten se měl stát dívčiným mužem.

Chcete-li i Vy nahlédnout pomocí kouzel do budoucnosti, třeba litím olova, pak navštivte Zámecké adventní kouzlení ve vsetinském muzeu. Uskuteční se 15. 12. od 14 do 17 hodin.

Mgr. Milada Fohlerová, etnograf, MRV, Vsetín

Obr.: *Lití olava při zámeckém kouzlení 2009. Foto: M. Ošťádal, MRV.*